

Sygn. akt IV U 357/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 marca 2015r. w S.

odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 24 lutego 2014 r. Nr (...)

w sprawie M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo M. M. do emerytury od 01 lutego 2014r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz M. M. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 357/14 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 24 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił M. M. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął (...)staż pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od 1 marca 1977r. do 15 kwietnia 1992r., gdyż ze świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 13 lipca 2007r. wynika, że we wskazanym okresie ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku „kierownika budowy”, co oznacza że pełnił funkcję wykraczającą poza osobiste dozоровanie i kontrolę.

Odwołanie od w/w decyzji złożył M. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od 1 marca 1977r. do 15 kwietnia 1992r., w którym sprawował pracę dozoru technicznego nad pracownikami wykonującymi prace przy budowie urządzeń melioracyjnych

na stanowiskach betoniarzy, kopaczy, układaczy rurociągów, robotników melioracyjnych. Prace przy budowie urządzeń melioracyjnych są zaliczane do pracy w szczególnych warunkach zatem również sprawowanie dozoru inżyniersko-technicznego nad pracami przy budowie urządzeń melioracyjnych powinno być zaliczone do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Odmienne twierdzenia organu rentowego powołującego się na nazwę stanowiska nie zasługują na uwzględnienie (odwołanie k.2-6).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.11-13).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. M. w dniu 1 stycznia 2014r. ukończył (...)rok życia. W dniu 11 lutego 2014r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wnioski o emeryturę z 11 lutego 2014r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, 3 miesiące i 8 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 25 lat i 17 dni, a okresy nieskładkowe 2 miesiące i 21 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie wykazał, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat

Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w szczególnych warunkach decyzją z 24 lutego 2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 24 lutego 2014r. k.17 akt emerytalnych).

Ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w S. (późniejsze Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.) od 1 marca 1977r. do 15 kwietnia 1992r. w pełnym wymiarze czasu pracy (świadczenie pracy z 16 kwietnia 1992r. k.9 akt emerytalnych).

Ubezpieczony został zatrudniony w powyższym przedsiębiorstwie na podstawie umowy o pracę z 1 marca 1977r. na czas nieokreślony na stanowisku kierownika budowy łąkarskiej (umowa o pracę z 1 marca 1977r. k.8B akt osobowych). Na stanowisku tym pracował do 31 marca 1979r. Z dniem 1 kwietnia 1979r. pracodawca powierzył ubezpieczonemu stanowisko kierownika grupy robót łąkarskich (pismo pracodawcy z 1 kwietnia 1979r. o powierzeniu ubezpieczonemu stanowiska kierownika grupy robót łąkarskich k.11B akt osobowych). Na powyższym stanowisku ubezpieczony pracował do końca zatrudnienia w w/w przedsiębiorstwie (angaże na k.14-21 i 23-30B akt osobowych).

(...) Przedsiębiorstwo (...) w S. zajmowało się budową urządzeń melioracyjnych, a także pomelioracyjnym zagospodarowaniem terenu na obszarze obecnych powiatów: (...), (...), (...) i (...). Budowa urządzeń melioracyjnych dzieliła się na dwa etapy. Pierwszy etap dotyczył budowy urządzeń melioracyjnych, a drugi zagospodarowania terenu po melioracji. Na początku przygotowywano teren pod budowę co polegało na jego karczowaniu. Następnie przystępowano do odwodnienia terenu czyli prac melioracyjnych. Polegały one na jego odwodnieniu ,tj. wykonaniu wykopów, założeniu sączków drenarskich lub ułożeniu rurociągów drenarskich, urządzeniu rowów, zastawek, jazów. Na końcu przystępowano do prac łąkarskich, czyli zagospodarowania terenu po melioracji. Ten etap prac nadzorował ubezpieczony jako kierownik budowy łąkarskiej, a następnie kierownik grupy robót łąkarskich. Prace te polegały na zasypaniu i wyrównaniu terenu po budowie urządzeń melioracyjnych, wycince lub wysadzeniu pozostałości krzaków i karp, zaoraniu terenu, zasianiu trawy, a następnie wałowaniu terenu specjalnym walcem. W ramach robót łąkarskich mogły być zakładane również mniej skomplikowane urządzenia melioracyjne – przepusty i rurociągi. Jako kierownik budowy łąkarskiej ubezpieczony przygotowywał front w/w robót łąkarskich, a następnie nadzorował wszystkie wymienione prace. Ponadto jeżeli była taka potrzeba zastępował kierownika robót melioracyjnych. Podlegali mu operatorzy sprzętu ciężkiego – koparek i spycharek, minerzy – wysadzający pozostałości karp i krzewów, kierowcy tzw. D.-ów – dużych ciągników gąsienicowych pracujący przy oraniu, a następnie zasiewie oraz operatorzy walców, za pomocą których dokonywano tzw. wałowania terenu po jego wyrównaniu, zaoraniu i obsianiu, a także melioranci ,tj. pracownicy zakładający urządzenia melioracyjne – układacze rurociągów w wykopach, jeżeli zdarzało się, że prace te wchodziły w zakres plac zleconych ubezpieczonemu. Pracując w pierwszym okresie zatrudnienia jako kierownik budowy łąkarskiej ubezpieczony nadzorował prace na określonej budowie, a jako kierownik grupy robót łąkarskich w dalszym ciągu miał powierzona do wykonania określoną budowę, a ponadto koordynował prace na innych budowach

łąkarskich. Na budowach łąkarskich nie było brygadzystów ani majstrów, dlatego kierownik budowy był bezpośrednim przełożonym pracujących tam osób. Nadzorował wykonywane prace pod względem jakościowym i ilościowym, czytał projekty, rozwiązywał problemy techniczne. Sprawowanie nadzoru nad wykonywanymi pracami – zakres tych prac i wymogi bezpieczeństwa (m.in. prace ciężkich maszyn budowlanych, prace minerskie) wymagało od ubezpieczonego stałej obecności na terenie budowy. Prace melioracyjne na danym terenie przesuwały się z terenu jednej wsi do drugiej wsi. Ubezpieczony wraz z pracownikami zamieszkiwał w wynajętych kwaterach. Decydował o przejściu z jednego etapu pracy do drugiego, brał udział w odbiorze prac przez inspektora nadzoru. Z natury rzeczy wszystkie nadzorowane przez ubezpieczonego prace odbywały się na zewnątrz, niejednokrotnie w trudnych warunkach pogodowych, prace trwały po 10-12 godzin. Była to praca całoroczna. W okresach jesienno-zimowych były wykonywane prace przygotowawcze – prace sprzętu ciężkiego, prace minerów, a w okresach wiosenno-letnich typowe prace melioracyjne i prace przy zagospodarowaniu terenu pomelioracyjnego. Jako kierownik robót ubezpieczony dokonywał również wpisów do dziennika budowy, zgłaszał zapotrzebowanie na materiał i sprzęt, szkolił pracowników z zakresu BHP (zeznania świadków: K. I. k.26-26v - nagranie od minuty 35 do 49, Z. P. k.26v-27 – nagranie od minuty 49 do godziny 1 minuty 4, C. B. k.31v-32 – nagranie od minuty 4 do 19 i J. Z. k.32 – nagranie od minuty 19 do 27 oraz zeznania ubezpieczonego k.32v – nagranie od minuty 28 do 31 i k.24v-25v – nagranie od minuty 2 do 32).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (raport z analizy konta k.14 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. M. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioszek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek oraz spełnił przesłankę ogólnego stażu ubezpieczenia. Ubezpieczony podnosił, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w S. w okresie od 1 marca 1977r. do 15 kwietnia 1992r., kiedy to wykonywał prace polegające na sprawowaniu dozoru inżyniersko-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace zaliczane do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego oraz ze spójnych i logicznych zeznań w/w świadków w osobach współpracowników ubezpieczonego z powyższego okresu, a także z logicznych zeznań samego ubezpieczonego wynika bezspornie, że poczynając od 1 marca 1977r. ,tj. od początku zatrudnienia, kiedy to powierzono ubezpieczonemu stanowisko kierownika budowy łąkarskiej poprzez okres pracy na stanowisku kierownika grupy robót łąkarskich, który trwał aż do chwili ustania stosunku pracy w dniu 15 kwietnia 1992r., a zatem przez 15 lat, 1 miesiąc i 15 dni ubezpieczony wykonywał prace polegające na kierowaniu pracami budowlanymi w ramach tzw. budowy łąkarskiej, która stanowiła etap prac przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych oraz sprawowaniu nadzoru jakościowego na tych pracach, przy czym z uwagi na zakres wykonywanych prac i obowiązek zachowania wymogów bezpieczeństwa pracy, przez cały okres pracy ubezpieczony pracował bezpośrednio na budowach w miejscu, gdzie swoją pracę wykonywali podlegli mu pracownicy. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że podstawowe prace, którymi kierował i które nadzorował ubezpieczony, będące jednocześnie podstawowymi pracami dla budowy łąkarskiej, były wykonywane przez maszynistów ciężkich maszyn budowlanych – koparek, spycharek, walców, kierowców tzw. D-ów ,tj. pojazdów gąsienicowych wykorzystywanych do orania terenu pomelioracyjnego oraz kierowców ciągników rolniczych wykorzystywanych do zasiewu i nawożenia w/w terenu, a także prace minerów. Nie ulega wątpliwości, że prace wymienionych grup zawodowych są zaliczane do prac w szczególnych warunkach – vide: wykaz A: dział V poz.3, dział VIII poz.3 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. Ponadto – jak ustalono – gdy była taka potrzeba, w tym w ramach zastępstwa kierownika robót melioracyjnych ubezpieczony nadzorował pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych – układaczy rurociągów drenarskich, sączków, a zatem przy wykonywaniu prac, o których mowa w wykazie A dział X poz.1 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nadzorując prace wymienionych grup pracowników ubezpieczony pracował w tych samych warunkach, przez co - podobnie jako oni – narażony był na szkodliwe dla organizmu warunki pracy. W tych okolicznościach w pełni uzasadnione jest zakwalifikowanie pracy ubezpieczonego wykonywanej w okresie od 1 marca 1977r. do 15 kwietnia 1992r. do pracy, o której mowa w wykazie A dział XIV poz.24 załącznika do powyższego rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. a polegającej na sprawowaniu dozoru inżyniersko-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Odnosząc się do wykonywania przez ubezpieczonego czynności niebędących czynnościami stricte nadzorczymi w procesie budowy, jak np. dokonywanie wpisów w dzienniku budowy, dokonywanie zamówień materiałów, szkolenie pracowników z zakresu BHP wskazać należy, że fakt wykonywania tego rodzaju czynności nie podważa ustalenia, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Czynności te były ściśle związane z powierzonymi ubezpieczonemu funkcjami, a jednocześnie nie były głównymi pracami, które wykonywał (czasowo stanowiły uboczne zajęcia).

Mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477.14§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił prawo M. M. do emerytury od 1 lutego 2014r. ,tj. od miesiąca, w którym ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o świadczenie.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc i w zw. z §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz.1349 ze zm.) Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.